

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา" นั้น ได้มีผู้สนใจ และทำการวิจัยกันไว้เป็นจำนวนมากทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาอ้างอิงเพื่อเป็นพื้นฐานของการวิจัยครั้งนี้ โดยสรุปประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ค่านิยม และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล
2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหา
3. สาเหตุและอิทธิพลที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

1. ค่านิยม และทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล

ไพฑูริย์ เกรือแก้ว ได้สรุปค่านิยมของคนไทยที่เห็นเด่นชัดในสังคมไทย

9 ประการ คือ

1. คนไทยยกย่องเงิน
2. คนไทยยกย่องอำนาจ
3. คนไทยยกย่องผู้มีอาวุโส ทั้งโดยตำแหน่ง หรือฐานะทางสังคมสูง
4. คนไทยยกย่องจิตใจนักกีฬา หรือจิตใจนักเลง
5. สังคมไทยนิยมการเป็นเจ้านาย ทั้งโดยกำเนิดหรือโดยการแต่งตั้ง
6. สังคมไทยยกย่องความมีใจกว้างขวาง
7. คนไทยยกย่องความกตัญญูรู้คุณคน

8. คนไทยยกย่องนักปราชญ์

9. สังคมไทยยกย่องความเคารพนบอบ รู้จักที่ค่าที่สูง¹

✓ ไพบูลย์ รัตนมังคละ ได้ทำการศึกษานุคลิกภาพของคนไทย สรุปว่า คนไทย มีบุคลิกภาพเด่น ๆ 18 ประการ ได้แก่

1. รักสันติ
2. ชอบสนุก
3. ใฝ่พ่อแม่
4. ถ่อมตน
5. สีมง่าย
6. เชื้อกรรม
7. ชอบใช้สิทธิ
8. ยอมตามผู้มีอำนาจ
9. ไม่เอาจริง เอาจัง
10. ชอบอิสระ แค่ว่าคกตึกา
11. เมตตา กรุณา
12. กตัญญูทเวที่
13. ซื่อเกรงใจ
14. ขาคระเบียบวินัย
15. เชื้อโซกลาง
16. เคารพอาวุโส

¹ไพฑูรย์ เครือแก้ว, ลักษณะสังคมไทย และหลักการพัฒนาชุมชน (พระนคร: โรงพิมพ์เกื้อกูล 2506), หน้า 25 - 27.

17. ชอบทำงานมีเกียรติ

18. ชอบทำงานหนักหรือเหนื่อย¹

ชัยสิทธิ์ สินสมบูรณ์ทอง ได้ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงการเมือง และเสนอข้อค้นพบว่า ค่านิยมในสังคมไทยที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย ได้แก่

1. คนไทยส่วนใหญ่ยึดมั่นในตัวบุคคลมากกว่า หลักการหรือเหตุผล
2. คนไทยส่วนมาก ยกย่องคนที่มีความรู้ หรือได้รับการศึกษาสูง
3. คนไทยเคารพและคล้อยตามผู้มีวัยวุฒิสูง
4. คนไทยยึดมั่นในวัตนนิยม
5. คนไทยรักความเป็นอิสระหรือชอบทำอะไรโดยลำพังตนเอง
6. คนไทยยัง เชื้อถือในเรื่อง โชคกลาง ไสยศาสตร์และหัวโบราณ
7. คนไทยนิยมการเล่นพรรคเล่นพวกมากกว่าคุณธรรม
8. คนไทยเฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้นในกิจกรรมการเมือง²

ในปีพุทธศักราช 2514 เบญจมาศ ภูทิพันธุ์ ได้ศึกษาค่านิยมของบิคา-มารดา นักเรียนวัยรุ่นจากครอบครัวต่างระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ และเปรียบเทียบความเชื่อหรือค่านิยมของบิคา-มารดา ของนักเรียนวัยรุ่นที่มีบุคลิกลักษณะ 13 ประการ ได้แก่ ความสุภาพ ถ่อมตน รักษาระเบียบประเพณี ความรักสงบ การมีชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจ ความเป็นคนใจนักเลง ความมีอิสระต่อตนเอง การอนุเคราะห์ซึ่งกันและกัน การเดินทางสายกลาง การใฝ่หาความรู้ การเป็นคนเปิดเผย การมีรสนิยมต่อศิลปะและการผ่อนคลายอารมณ์ การมีความกตัญญู การนับถือผู้ใหญ่ และการมีศีลธรรม

¹ไพฑูริย์ รัตนมังคละ, บุคลิกภาพของคนไทย (พระนคร : โรงพิมพ์พัฒนา-พาณิชย์, 2514), หน้า 66.

²ชัยสิทธิ์ สินสมบูรณ์ทอง, "ประชาธิปไตยกับค่านิยมในสังคมไทย," เทศาภิบาล 72 (พฤศจิกายน 2520) : 1243 - 1248.

ผู้วิจัยแยกเปรียบเทียบตามระดับฐานะทางสังคม เศรษฐกิจของครอบครัว และตามเพศของบุตรว่าแตกต่างกันหรือไม่ ตัวอย่างประชากร เป็นบิดามารดาของนักเรียนวัยรุ่นชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิตในพระนคร 5 แห่ง คือ โรงเรียนมัธยมสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ตัวอย่างประชากรมีระดับฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง กลางต่ำ ระดับละ 34 ครอบครัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความเชื่อหรือค่านิยมที่มีคุณลักษณะทั้ง 13 ประการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า บิดาและมารดาจากครอบครัวต่างระดับกันมีความเชื่อหรือให้ค่านิยมในคุณลักษณะว่า สักดิ์แตกต่างกัน เฉพาะเรื่องความสุภาพ-ถ่อมตน-รักษาระเบียบประเพณี และการมีชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจ เพียงสองประการเท่านั้น ส่วนคุณลักษณะในค่านิยมอื่น บิดามารดาที่มีค่านิยมที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาคำถามเพศของบุตร ปรากฏว่า ค่านิยมที่บิดามารดาให้แก่บุตรชาย แตกต่างจากที่ให้แก่บุตรหญิง เพียงประการเดียว คือ เรื่องความสุภาพ ถ่อมตน รักษาระเบียบประเพณี คุณลักษณะนอกจากนั้น บิดามารดาให้ค่านิยมแก่บุตรหญิงและชายไม่แตกต่างกัน¹

ในปีเดียวกันนี้ พจนีย์ มณีสุวรรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ค่านิยมของนักเรียนวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร ชนบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจัดอันดับค่านิยมของนักเรียนวิทยาลัยครู ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นต้นปีที่ 1 และปีที่ 2 และนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงปีที่ 1 และปีที่ 2 จำนวน 500 คน จากวิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

¹ เบญจมาศ ภูมิพันธุ์, "ค่านิยมของบิดา-มารดา นักเรียนวัยรุ่น จากครอบครัวต่างระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบ คิว-ซอร์ต (Q-Sort) แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนแรกเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของนักเรียน ตอนหลัง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยม 16 ชนิด คือ ค่านิยมทางการเงิน การศึกษา ศาสนา ศิลปกรรม ชีวิตในครอบครัว มนุษยสัมพันธ์ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู เชื่อเพื่อเชื่อแผ่ ความสำเร็จ ความรัก การเชื่อถือโซกลาง การแต่งกายสุภาพ และสุนทรีย์ภาพ ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เลือกค่านิยมทางการศึกษาเป็นอันดับที่ 1 ค่านิยมทางชีวิตครอบครัวเป็นอันดับที่ 2 ค่านิยมทางความซื่อสัตย์เป็นอันดับที่ 3 ค่านิยมทางความรักเป็นอันดับสุดท้าย ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนควรจะต้องปลูกฝังอบรมให้นักเรียนรู้จัก และเข้าใจตนเอง และสังคมให้ถูกต้อง มีใฝ่มุ่งแต่จะศึกษาเล่าเรียนแต่เพียงอย่างเดียว โดยขาดความสนใจต่อสังคม สถาบันที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังค่านิยมของนักเรียนมากที่สุด คือ ครอบครัว¹

ในปีพุทธศักราช 2516 อนุสรณ์ อรรถศิริ ได้ศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรม บางประการของอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรี และนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร และนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม คิว-ซอร์ต (Q-Sort) สร้างขึ้นเป็น 3 ส่วน ส่วนที่หนึ่งถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างประชากร ส่วนที่สอง เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับข้อประโยคตัวแทนจริยธรรม 16 ข้อ ส่วนที่สาม เป็นตาราง คิว - ซอร์ต (Q-Sort) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้จัดลำดับจริยธรรมเพื่อจะได้ทราบถึงแนวโน้มการจัด

¹พจนีย์ มณีสุวรรณ, "ค่านิยมของนักเรียนวิทยาลัยครูในจังหวัดพระนคร ธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514).

ล่ำค้าปัจจัยธรรมชาติของอาจารย์และนิสิตว่ามีจริยธรรมใด สอดคล้องหรือแตกต่างกัน ผลการวิจัยปรากฏว่า จริยธรรมที่ทั้งอาจารย์และนิสิตเลือกเป็นอันดับ 1 คือ ความซื่อสัตย์ รองลงไปคือ การศึกษาหาความรู้ และผลสัมฤทธิ์ในหน้าที่การงาน จริยธรรมอันดับสุดท้ายและรองสุดท้ายคือ การสะสมทรัพย์สินสมบัติและหลักศาสนา ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ครูควรปลูกฝังจริยธรรมเด่น ๆ ให้กับนักเรียน เพราะการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานในสังคม ควรจะได้สอดคล้องกันทั้งผู้ทำหน้าที่ปลูกฝัง และผู้ได้รับการปลูกฝัง เพราะการขัดแย้งกันในระบบค่านิยมพื้นฐานนั้นย่อมนำมาซึ่งความสับสนวุ่นวายในสังคมโดยรวม¹

ในปีพุทธศักราช 2519 ถนน โดทอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในเขตศึกษา 5" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในด้านการเรียน ค่านิยมและความประพฤติ ค่านิยมสัมพันธระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และค่านิยมสัมพันธระหว่างนักเรียนกับครู ตัวอย่างประชากร เป็นครูทั้งชายและหญิง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 5 ทุกโรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างครู โดยแยกตามระดับชั้น ๆ ละ 50 เปอร์เซ็นต์ เป็นครูชาย 186 คน หญิง 294 คน รวม 480 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนแรก ถามรายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นมาตราวัดทัศนคติตามแนวของ ลิเคอร์ต (Likert) ผลการวิจัยปรากฏว่า ในด้านการเรียนของนักเรียน ครูมีทัศนคตินักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายดีกว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ครูเห็นว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สนใจและเอาใจใส่การเรียนมากกว่านักเรียน

¹ อนุสรณ์ อรรถศิริ, "การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมบางประการของอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรี และนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516).

มัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านวินัย ครูมีทัศนคติต่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายไม่ต่างกัน เพราะทั้งสองระดับอยู่ในวัยเดียวกัน คือ วัยรุ่น ครูเห็นว่า นักเรียนมักจะประพฤติผิดกฎของโรงเรียนเสมอ ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและเพื่อน ครูมีทัศนคติต่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ดีกว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ครูเห็นว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรับผิดชอบดีกว่า ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู ครูมีทัศนคติต่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายไม่ต่างกัน ครูมีทัศนคติต่อนักเรียนระดับปานกลาง ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างทัศนคติในแต่ละด้านพบว่า ทั้งสองระดับชั้น ครูมีทัศนคติต่อนักเรียนในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแต่ละด้านแล้ว ปรากฏว่า ครูมีทัศนคติต่อนักเรียนในด้านวินัย และความประพฤติของนักเรียนต่ำสุด ถัดไปได้แก่ ทัศนคติด้านการเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครู และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและเพื่อน ครูส่วนใหญ่เห็นว่า เรื่องวินัย และความประพฤติของนักเรียนยังบกพร่องอยู่มาก และเป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องคำนึงถึงในการอบรมสั่งสอนศิษย์¹

ใน ค.ศ.1977 โทนี เรย์ โจนส์ (Tony Ray Jones) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of Citizen, Teacher, and Administrator Attitudes Regarding Preferred Student Disciplinary Alternatives in Public High Schools." โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชน ครู และผู้บริหารเกี่ยวกับการลงโทษระเบียบวินัยที่ดีให้กับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้จากการสุ่มคัดเลือกจากประชาชน ครู และผู้บริหารจากโรงเรียนชุมชนในมลรัฐเท็กซัส 2 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ที่

006389

¹ถนน โถทอง, "การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียน ในเขตศึกษา 5" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519).

เป็นปัญหาทางระเบียบวินัย จำนวน 18 ข้อ โดยแต่ละข้อจะประกอบด้วยระเบียบวินัยที่แตกต่างกัน 6 ประเภท เพื่อให้ตัวอย่างประชากรเลือกประเภทที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุด ผลการวิจัยปรากฏว่า คนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ควรใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดกับนักเรียนที่ติดยาเสพติด ขโมยทรัพย์สินของโรงเรียน พกอาวุธ ถือความไม่สงบ ทำร้ายร่างกายครูและไม่ยอมรับการลงโทษ ระเบียบวินัยที่ไม่ค่อยเข้มงวดนักควรใช้กับนักเรียนที่พูดปด ขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผล และไม่ทำการบ้าน ส่วนระเบียบวินัยที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางควรใช้กับนักเรียนที่สูบบุหรี่ พุดหยาบคาย ก่อการทะเลาะวิวาท และแสดงความไม่เคารพครูอาจารย์ ผลสรุปยังพบว่าจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มนั้น กลุ่มประชากรมีแนวโน้มที่จะมีอนันต์ในเรื่องระเบียบวินัยมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มครูใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดกว่า และกลุ่มผู้บริหารใช้ระเบียบวินัยที่เข้มงวดที่สุด จากผลการวิจัยนี้ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจะได้ให้ความสนใจในการวางระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนให้ดีขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักเรียนและสังคมต่อไป

2. พฤติกรรมที่เป็นปัญหา

พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งครูควรศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนแต่ละบุคคล เพื่อทราบสาเหตุ และหาวิธีแก้ไข หรือปรับพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมและได้ผล ได้แก่นักการศึกษาให้ความสนใจ และศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาไว้หลายท่าน อาทิ เช่น

¹Tony Ray Jones, "A Study of Citizen, Teacher and Administrator Attitudes Regarding Preferred Student Disciplinary Alternatives in Public High Schools," Dissertation Abstracts International 38 (May, 1978) :6435-A.

นิยม ศรีโสภาก ใจจำแนกปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาออกเป็นปัญหาที่มาจากตัวเด็กเอง ได้แก่ สุขภาพ การคบเพื่อน ปัญหาที่มาจากที่บ้าน ได้แก่ ความลำเอียงของพ่อแม่ ความแตกแยก และการเงินของครอบครัว และปัญหาที่มาจากทางโรงเรียน ได้แก่ ความประพฤติไม่ดี ทำผิดวินัย และกฎข้อบังคับของโรงเรียน¹

สวัสดี ชัย โสภาก สรุปลักษณะที่เป็นปัญหาของนักเรียน เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่เป็นปัญหา ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว มีผลกับตัวนักเรียนเอง ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยในสังคม เช่น เด็กเซื่องซึม เก็บตัว เหม่อใจลอย และอีกลักษณะหนึ่ง เป็นปัญหาที่เกิดขึ้น และมีผลต่อบุคคลอื่น เช่น การทะเลาะวิวาท การฝ่าฝืนระเบียบต่าง ๆ²

สำเริง บุญเรืองรัตน์ ศึกษาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย และได้สรุปลักษณะที่เป็นปัญหาไว้ดังนี้ คือ

1. ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับ
2. ไม่สนใจการเรียน
3. การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว
4. เรียนหนังสือไม่ดี
5. ไม่สุขภาพ
6. ไม่เคารพครู

¹นิยม ศรีโสภาก, "ปัญหานักเรียนระดับมัธยมศึกษา," ใน รายงานประกอขการศึกษา เนื่องในการอบรมเตรียมผู้บริหาร ในกรมวิสามัญศึกษา วันที่ 1-25 สิงหาคม 2510 ณ กรมสามัญศึกษา, (พระนคร:กรมวิสามัญศึกษา, 2510), หน้า 5.

²สวัสดี ชัย โสภาก, "บริการแนะแนวกับการแก้ปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษา." วารสารแนะแนว, 4 (มกราคม-ธันวาคม 2513) : 13 - 18.

7. ลักษณะโมย

8. รบกวณชั้นขณะเรียน

9. หนีโรงเรียน¹

ในปีพุทธศักราช 2517 ไพศาล อ้นประเสริฐ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมของนิสิตปริญญาตรีสาขาประณที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียน และการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนิสิตนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหาจากนอกฝึกสอน" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจปัญหาที่เกิดจากการกระทำของนักเรียนที่นิสิตได้พบ และสำรวจว่านิสิตมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง ตัวอย่างประชากรได้แก่นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่ทำการฝึกสอนเด็กระดับประถมมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 เดือน จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ประสานมิตร 235 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามพฤติกรรมวิกฤต (The Critical Incident Technique) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่นักเรียนที่นิสิตพบในการฝึกสอนจำนวนมากที่สุดตามลำดับ คือ ก้าวร้าวรังแกเพื่อน ทะเลาะกับเพื่อน ไม่สนใจเรียน ขูดและส่งเสียงดังในห้องเรียน เรียกร้องความสนใจ โดยแสดงอาการแปลก ๆ เรียนอ่อน ไม่ทำการบ้าน ขาดเรียน หนีเรียน ไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย แหย่และล้อเลียนเพื่อน ลองก็กับครูฝึกสอน²

¹สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน," ศูนย์ศึกษา, 18 (ตุลาคม - ธันวาคม 2515) : 114.

²ไพศาล อ้นประเสริฐ, "การศึกษาพฤติกรรมของนิสิตปริญญาตรี สาขาประณที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียน และการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนิสิตนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหาจากนอกฝึกสอน," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท-บัณฑิต วิทยาลัยศึกษาศาสตร์ประสานมิตร, 2517).

ในปี ค.ศ. 1971 มอนนา ลาเวลล์ นัท (Monna La Velle Nutt) ได้ศึกษาปัญหาของเด็กวัยรุ่น โดยทำการวิจัยเรื่อง "Analysis of Student and Teacher Recording of Adolescent Problem" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสำรวจความคิดเห็นของครู และนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนวัยรุ่น ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับ 7 - 12 จำนวน 607 คน และครู 33 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโคโลราโด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบ The Mooney Problem Check - List Form H. ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาวัยรุ่นตามความคิดเห็นของครูแบ่งได้ตามลำดับความสำคัญดังนี้คือ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับการทำงานของโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร ขบวนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมและสันตนาการ ปัญหาเกี่ยวกับจิตวิทยาส่วนตัว ส่วนความคิดเห็นของวัยรุ่น พบว่า ปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและขบวนการสอนของครู ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับการทำงานของโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับจิตวิทยาส่วนตัว ปัญหาเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม และปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม และสันตนาการ¹

ปี ค.ศ. 1977 โรเบิร์ต ซี ไรส์ (Robert C. Rice) ทำการวิจัยเรื่อง "A Comparison of Perceptions of School Discipline Between Students, Parents, Teachers, and School Administrators" วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองในด้านระเบียบวินัยในโรงเรียน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเขตท้องที่ที่แตกต่างกันทางสภาพของ

¹Monna La Velle Nutt, "Analysis of Student and Teacher Recording of Adolescent Problem," Dissertation Abstracts International, 33 (August, 1972) : 650A.

ภูมิศาสตร์ 4 เขตในสหรัฐอเมริกา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจ ซึ่งประกอบด้วยปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยชุดหนึ่งที่ให้กลุ่มตัวอย่างประชากรเลือกข้อที่เห็นว่า เป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุดเพียง 5 ข้อ ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัญหาพฤติกรรมที่สำคัญมี ดังนี้คือ การขาดความสนใจเอาใจใส่ของนักเรียน การเงิน ระเบียบวินัย หลักสูตร และการขาดความสนใจเอาใจใส่ของผู้ปกครอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการขาดความสนใจของนักเรียนเป็นปัญหาสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้บริหารเห็นด้วยน้อยหนึ่งมากกว่า 3 ใน 4 ของประชากรทางตะวันตก เชื่อว่า การเงินเป็นปัญหาหลักที่สำคัญ ซึ่งความเชื่อนี้น้อยกว่าครึ่งของประชากรทั้งหมด ประชากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนยังไม่เข้มงวดพอและให้สิทธิมากเกินไป โดยที่ 7 ใน 10 ของครู ให้ความเห็นว่า ระเบียบวินัยเป็นปัญหาสำคัญ 6 ใน 10 ของผู้บริหาร และนักเรียนเห็นว่าไม่สำคัญนัก ประชากรทางใต้และตะวันตก เห็นด้วยกับครูและผู้ปกครอง ในขณะที่ทางเหนือและตะวันออกรวมคิดเป็น 2 ฝ่าย ผู้บริหารเห็นว่า การหนีเรียนและความเชื่อใจของนักเรียนเป็นปัญหาสำคัญที่สุด แต่ผู้ปกครองเห็นว่า การสูบบุหรี่เสพยาของมีนเมา และยาเสพติดเป็นเรื่องสำคัญมากกว่า

ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การที่นักเรียนขาดความสนใจในเรื่องต่าง ๆ เป็นปัญหาสำคัญที่สุดนอกจากนั้น ผู้ปกครองยังเห็นว่า โรงเรียนควรอบรมสั่งสอนนักเรียนให้รู้จักคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเองให้มากขึ้น¹

¹Robert C. Rice, "A Comparison of Perceptions of School Discipline Between Students, Parents, Teachers, and School Administrators," Dissertation Abstracts International, 38 (January, 1978) : 3862-A.

ปี ค.ศ. 1977 เจฟฟ์ นันนาลลี เกเยส (Jeff Nunnally Keyes) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Student Behavior Problems : Perceptions of Junior High Students, Teachers and Administrators" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครู และผู้บริหารเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียน และศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างผู้บริหารและครู นักเรียนและครู นักเรียนและผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรม นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึง เพศของครู ระดับคะแนนของนักเรียน และเพศของนักเรียนว่า มีผลต่อปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนหรือไม่ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ ผู้บริหาร 30 คน ครู 115 คน นักเรียน 251 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบที่ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่รุนแรงจำนวน 27 ข้อ ภายใต้ลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา 6 ประเภท คือ ปัญหาการเข้าชั้นเรียน ปัญหาการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ปัญหาการลักขโมย ปัญหาการติดยาเสพติดและเสพยาของมึนเมา ปัญหาการมีอาวุธไว้ในครอบครอง และปัญหาการบ่อนทำลาย ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทัศนคติของครูกับผู้บริหาร ครูกับนักเรียนและนักเรียนกับผู้บริหาร ในเรื่องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงของปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ความแตกต่างในเรื่องคะแนนของนักเรียน ไม่มีผลต่อการแสดงทัศนคติของนักเรียนในเรื่องปัญหาพฤติกรรม ประการสุดท้ายพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความคิดเห็นของครูชาย ครูหญิง นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยนี้พบว่า ผู้บริหารควรจะได้รับรู้ถึงความขัดแย้งทางความคิดเห็นของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ และควรได้จัดวางแบบแผนให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เหมือนกัน ครูแนะแนว ครูประจำชั้นและผู้บริหารควรได้ร่วมมือกันจัดโปรแกรมต่าง ๆ ในการที่จะช่วยแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน¹

¹Jeff Nunnally Keyes, "Student Behavior Problems: Perceptions of Junior High Students, Teachers, and Administrators," Dissertation Abstracts International 38 (February 1978):4483-A.

3. สาเหตุและอิทธิพลที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

สุกิจ คำรงมณี สรุปสาเหตุที่ทำให้เด็กนักเรียนเกิดปัญหาพฤติกรรมในด้านความประพฤติ การปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ดังนี้

1. การอบรมของที่บ้าน กับทางโรงเรียน ไม่สอดคล้องกัน
2. การบังคับเด็ก ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ้างตามโอกาสที่เหมาะสมที่ควร ทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ และหาทางแสดงออกในทางที่ผิด
3. ทางโรงเรียน หรือสถานศึกษา ขอบ้างระเบียบและคำสั่ง ซึ่งในบางกรณีก็ไม่เกิดความเที่ยงธรรม
4. การที่ผู้ใหญ่ตามใจ รัก และให้เสรีภาพแก่เด็กมากเกินไป รวมถึงการที่ผู้ใหญ่ไม่ให้ความอบอุ่นแก่เด็กเท่าที่ควร
5. การที่ผู้ใหญ่ตั้งความหวังไว้สูง แต่ไม่ได้ทำอะไรให้พวกเขาเห็นว่าพวกเขามีความสำคัญต่ออนาคตของส่วนรวมเลย¹

จันทนา สุขวัจฉ์ ได้เสนอข้อคิดเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมวัยรุ่นว่า มีโซมีแต่ในประเทศไทย ปัญหาวัยรุ่นมีอยู่ทั่วไป และสรุปสาเหตุของความประพฤติเกเรของเด็กวัยรุ่นในฮ่องกง ซึ่งน่าจะนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับปัญหาในประเทศไทยได้ คือ

- (1) บทบาทสำคัญในการสร้างแบบฉบับของความประพฤติ และอารมณ์เด็กเริ่มจากครอบครัว การขาดสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการปรับตัวอย่างผิด ๆ เด็กไม่มีความพอใจมีความท้อแท้ แต่ต้องการให้ความปรารถนาได้รับสนใจ ทำให้หาทางออกในรูปต่าง ๆ
2. ผู้ใหญ่มีความรู้สึกว่าการเด็กสมัยใหม่ไม่มีความเห็นใจ หรือเอาใจใส่ต่อคนที่อยู่ร่วมกันในครอบครัว เหมือนที่เคยยึดถือมา

¹สุกิจ คำรงมณี, "นักเรียนดี นักเรียนร้าย," วารสารครูเชียงใหม่, 10 (กุมภาพันธ์ 2516), หน้า 51 - 55.

3. ชีวิตในวัยเด็ก เคยถูกบังคับให้อยู่ในกรงประเพณีเดิม เมื่อได้มาพบกับชีวิตอีกแบบหนึ่งของทางตะวันตก ซึ่งต่างก็มีอิสระในความนึกคิด และการกระทำ เด็กก็เกิดความตื่นเต้นต่อการเปลี่ยนแปลง

4. หนังสือต่าง ๆ ที่ได้อ่าน ทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น และเอาแบบอย่าง ทำให้เกิดการสับสน ไม่อาจตัดสินใจได้ว่า อะไรถูกผิด จนกว่าจะมีประสบการณ์จากผลที่ทดลองดู

5. ชีวิตในปฐมวัยของเด็ก ที่ถูกทอดทิ้งไว้ตามลำพัง

6. ในระยะที่เด็กถึงเวลาเข้าโรงเรียน แต่เด็กที่มาจากครอบครัวรายได้น้อย ฐานะทางสังคมต่ำไม่มีโอกาสได้เรียน

7. แม้ว่าเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว ครูก็ยังอาจไม่เข้าใจเด็ก ซึ่งมาจากฐานะทางวัฒนธรรมสังคมที่ต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนจึงไม่ดี¹

ในปีพุทธศักราช 2510 พิศมัย วิมลย์สวัสดิ์ ได้ศึกษาปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ตามทัศนะของเด็กที่กระทำผิดกฎหมาย และเด็กที่ไม่กระทำผิดกฎหมาย โดยศึกษาด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของเด็กกับพ่อแม่ ตัวอย่างประชากรของการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เด็กที่กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งอยู่ในสถานฝึกอบรม เด็กชายบางนา บ้านเมตตา หรือสถานแรกรับเด็กชาย และบ้านปราณีหรือสถานฝึกอบรม เด็กหญิงของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง จำนวน 50 คน และเด็กที่ไม่กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นเด็กชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียน 4 แห่ง คือ โรงเรียนถนนที่รุทธาราม วิทยาคม โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนสตรีวัดจันทร์ประดิษฐาราม และโรงเรียนปทุมคงคา จำนวน 50 คน กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีอายุระหว่าง 12-15 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้สัมภาษณ์ ๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์

¹ จันทนา สุขวัจจน์, "สุขภาพจิตกับสังคมปัจจุบัน และอาชญากรรมในวัยรุ่น"

ในครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็น 3 คน คือ ความรักที่บิดามารดาให้กับเด็ก บรรยากาศในบ้าน และความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็ก ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ไม่กระทำผิดกฎหมาย จะมีความสัมพันธ์กับครอบครัวที่ พ่อแม่ให้ความรักความสนใจดี แต่เด็กจะใกล้ชิดมารดา มากกว่าบิดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาตอนช่วงที่ บิดามารดารู้สึกโกรธใจกัน ไม่ค่อยมีเรื่องขัดแย้งกัน เด็กมักถูกลงโทษด้วยการใช้วาจา สำหรับเด็กที่ทำผิดกฎหมาย พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี เด็กมีความรู้สึกว่า มารดาไม่ค่อยเข้าใจหรือยอมรับเด็ก บรรยากาศภายในครอบครัวค่อนข้างตึงเครียด ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาไม่ดีทะเลาะวิวาทกันถึงขั้นใช้กำลังทุบตีกัน ภายในบ้านไม่มีระเบียบวินัย เด็กได้รับการลงโทษบ่อยครั้ง เด็กไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนงานเกี่ยวกับครอบครัวและมีเวลาพักผ่อนกับครอบครัวน้อย ผู้วิจัยเสนอแนะว่าความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็กมีความสำคัญมาก การที่เด็กจะมีพฤติกรรมเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม หรือปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์อันดีทั้งกับบิดาและมารดา¹

ในปีพุทธศักราช 2512 ปิยวรรณ คันนกุล ได้ศึกษาเปรียบเทียบสาเหตุการป่วยเป็นโรคจิตของเด็กชายและหญิงในวัยเรียน ในโรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กชาย 50 คน เด็กหญิง 50 คน อายุ 12-18 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจและศึกษารวบรวมข้อมูลจากรายงานทางประวัติของผู้ป่วย (Content Analysis or Document Analysis) ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่อยู่ในภาวะที่ถูกทอดทิ้ง บิดามารดาไม่ต้องการหรือบิดามารดาแยกกันหรือถึงแก่กรรม ถือเป็นประสบการณ์ที่สะท้อนใจของการ เจริญเติบโตของเด็ก ทำให้ความต้องการด้านชีววิทยา และด้านจิตใจที่จะเสริมสร้างจิตใจของเด็กให้มีความมั่นคงขาดหายไป เด็กจึง

¹พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์, "การศึกษาปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ตามทัศนคติของ เด็กที่กระทำผิดกฎหมาย และ เด็กที่ไม่กระทำผิดกฎหมาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต แผนกจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510).

มีอากาศของโรคประสาทได้ง่าย การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็ก เช่น ซากความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว เด็กที่ขาดความสนใจ เห็นใจและความเข้าใจย่อมเกิดความกังวล ความไม่เป็นมิตรต่อผู้อื่น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ตามมาในอนาคตได้ บิดามารดาควรได้เข้าใจธรรมชาติของเด็ก และตอบสนองความต้องการให้ถูกต้อง ครูและผู้ปกครองควรได้ร่วมมือกันแก้ปัญหา และให้การศึกษาแก่บุคคล ให้มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องของสุขภาพจิตที่ดี

ในปีพุทธศักราช 2513 มังกร ปลื้มสุคนธ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาปัญหาพฤติกรรมของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านบางละมุง ชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบถึง สภาพแวดล้อมของเด็ก และเยาวชนว่ามีสาเหตุ และปัญหาอะไรที่ทำให้เขาต้องมาอยู่ในความอุปการะของกรมประชาสงเคราะห์ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่เด็กชายในสถานสงเคราะห์บ้านบางละมุง 154 คน และเจ้าหน้าที่บางคนที่เกี่ยวข้องกับเด็กโดยตรง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกได้แก่แบบสอบถามสำหรับเด็กและเยาวชน เป็นแบบสอบถามที่ใช้การสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ภาค สอบถามเรื่องราวต่าง ๆ ก่อนที่เด็กจะเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ และเรื่องราวต่าง ๆ ขณะที่เด็กเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์แล้ว ประเภทที่ 2 เป็นแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ถึงเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก ผลปรากฏว่า เด็กที่อยู่ในถิ่นเสื่อมโทรม บิดามารดาต้องกินนอนในเรื่องเศรษฐกิจมาก ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู ทำให้เด็กเหี่ยวกลับมาบ้านดึก หรือไม่ยอมกลับบ้าน หรือเที่ยวเร่ร่อนไปเรื่อย ๆ เด็กที่ขาดความรัก ความอบอุ่นจากที่บ้าน มักจะหาความรักจากเพื่อน โดยการคบหาเพื่อน ทำให้ตนเองเสียตามเพื่อน ทางด้านเศรษฐกิจพบว่า เด็กพวกนี้มาจากครอบครัวที่มีฐานะทาง

¹ปิยวรรณ ตันนกก, "สาเหตุการป่วยเป็นโรคจิตของเด็กในวัยเรียน ในโรงพยาบาลสมเด็จพระยา ปี พ.ศ. 2509-2511," (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512)

เศรษฐกิจค่า การแก้ปัญหาพฤติกรรมเหล่านี้ต้องถือความร่วมมือของทุกฝ่ายเป็นสำคัญ โดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษา ครู เจ้าหน้าที่ของกรมประชาสงเคราะห์ ผู้ปกครอง และความสนับสนุนจากชุมชน¹

ในปีพุทธศักราช 2520 จิตรา เป้าทรัพย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาทัศนคติของ เด็กวัย รุนที่ติดยาเสพติด ที่มีต่อการยอมรับเลี้ยงดูของบิดามารดา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาแบบแผนการยอมรับเลี้ยงดูของพ่อแม่ของเด็กวัย รุน และทัศนคติของเด็กวัย รุนที่มีต่อแบบแผนการเลี้ยงดู ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ วัย รุนเพศชาย ในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลตำรวจ และโรงพยาบาลรัฐราษฎร์ จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทัศนคติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรที่พ่อแม่ มีสภาพเศรษฐกิจปานกลางติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก เศรษฐกิจค่า ติดยาเสพติดมากเป็นอันดับสอง รายได้สูง คิดเป็นจำนวนน้อยที่สุด กลุ่มตัวอย่างประชากรที่พ่อแม่ มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา จะติดยาเสพติด เป็นจำนวนมากที่สุด กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่พ่อแม่ มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ศึกษาน้อยที่สุด / เมื่อเปรียบเทียบแบบแผนการยอมรับเลี้ยงดูของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่วิธีการปฏิบัติโดยแบบ เข้มงวด ปล่อยปละละเลย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีมากที่สุด คือ ร้อยละ 63 แบบ เข้มงวด ร้อยละ 23 แบบ ปล่อยปละละเลย ร้อยละ 14 ผู้วิจัยให้ความเห็นว่า การที่การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีมากที่สุดอาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรยังไม่เข้าใจการให้การยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คงเข้าใจผิดคิดว่า การปล่อยปละละเลย คือ การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สำหรับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างประชากรเกี่ยวกับการเลี้ยงดูนั้นพบว่า เด็กที่ได้รับการยอมรับแบบประชาธิปไตย มีทัศนคติต่อการยอมรับสูงกว่า เด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบ เข้มงวด และแบบ ปล่อยปละละเลย ส่วนเด็กที่ได้รับการยอมรับ

¹ มังกร ปลื้มสุคนธ์, "การศึกษาปัญหาพฤติกรรมของเด็กในสถานสงเคราะห์ เด็กชายบ้านบางละมุง ชลบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513)

เลี้ยงดูแบบเข้มงวด และแบบปล่อยปละละเลย มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน¹

นักการศึกษาในหลายประเทศให้ความสำคัญและศึกษาในเรื่องนี้ พร้อมทั้งเสนอข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

พอล เฮนรี มุสเสน (Paul Henry Mussen) และ จอห์น เจมเวย์ คองเกอร์ (John Jameway Conger) มีความเห็นว่า สิ่งที่คุณครูเรียนรู้มาที่บ้าน จะถูกนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ นอกบ้าน ความสัมพันธ์และบรรยากาศในบ้าน จึงมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของคุณครู การที่เด็กวัยรุ่นจะเป็นที่ยอมรับนั้น การปรับตัวของเด็ก นอกจากจะมีพื้นฐานจากที่บ้านแล้ว ครูยังเป็นผู้ช่วยเหลือเด็กในการสร้างนิสัยและการปรับตัวตามแบบที่สังคมยอมรับ² ความคิดเห็นนี้คล้ายคลึงกับ โคโรซี โรเจอร์ส (Dorothy Rogers) ที่กล่าวถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมว่า เป็นสิ่งสำคัญสำหรับวัยรุ่น เพราะเป็นระยะสำคัญในการสร้างพฤติกรรม หรือเป็นพัฒนาการในการสร้างแบบแผนเฉพาะตัว ในลักษณะของความนึกคิด ความรู้สึก และการแสดงกิริยาอาการต่าง ๆ มีเด็กวัยรุ่นจำนวนไม่น้อย มักจะมีความไม่แน่ใจ เพื่อจะก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ยิ่งกว่านั้นเด็กวัยรุ่น จะได้รับอิทธิพลจากความกดดันของกลุ่ม ในการตัดสินใจชีวิตที่เขาเริ่มมีในขณะนี้ นอกจากนั้น กลุ่มเพื่อนยังช่วยเด็กให้พัฒนาความเป็นอิสระจากครอบครัวของเขา³

¹ จิตรรา เผ่าทรัพย์, "การศึกษาทัศนคติของ เด็กวัยรุ่นที่ศึกษาเสพคดี ที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูของบิดา มารดา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520).

² Paul Henry Mussen and John Jameway Conger, Child Development and Personality (New York : Harper and Brother, 1956), pp. 245, 430.

³ Dorothy Rogers, The Psychology of Adolescence (New York: Appleton Century Crafts, 1962), pp. 340 - 342.

วอลเตอร์ เจ โควิลล์ (Walter J. Coville) และคณะ ได้ศึกษาสาเหตุของการที่บุคคลมีพฤติกรรมขัดกับสังคม สาเหตุหนึ่งจากทางจิตวิทยา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดามารดา ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. การทอดทิ้ง เด็กที่รู้สึกตัวว่าถูกทอดทิ้ง จะมีปฏิกิริยาตอบโต้เพื่อประชดพ่อแม่ เพื่อดึงดูดความสนใจโดยการทำความผิด เป็นการตำหนิตองโทษบิดามารดาทางอ้อม เด็กจะเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบิดามารดา

2. การตามใจมากเกินไปจนเกินขอบเขต เด็กจะมีลักษณะคล้ายทารก ไม่บรรลุวุฒิทางอารมณ์ ชอบทำตามความพอใจของตนเอง ไม่รู้จักยับยั้งความคองการ ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ และจะมีปฏิกิริยาเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม

3. การขาดแบบอย่างที่จะยึดถือได้ เด็กที่จะเติบโตมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าที่ดีจากบุคคลอื่น เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เด็กที่ขาดการเอาใจใส่จากพ่อแม่ หรือถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง จะไม่มีแบบอย่างที่ดีที่ตนจะเลียนแบบ หรือเด็กที่พ่อแม่ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี และเด็กที่พ่อแม่ต้องการให้เด็กเป็นอย่างไรก็เด็กไม่สามารถเป็นได้ จะทำให้เด็กเกิดความยุ่งยากใจไม่สามารถทำตามแบบอย่างได้

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้เน้นความสำคัญของอิทธิพลการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ว่า เด็กที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง ปล่อยปละละเลย มีแนวโน้มที่จะลอกเลียนแบบพ่อแม่มากกว่าเด็กปกติ โดยเด็กหวังว่า เขาจะได้รับความรักจากพ่อแม่กลับคืนมา เด็กจะเริ่มเชื่อในสิ่งที่พ่อแม่ห้ามมิให้กระทำ เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการถูกทำโทษ นอกจากนั้น ยังกล่าวถึงโครงสร้างที่ก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพของคน ๆ นั้น คือ

¹Walter J. Coville, Timothy W. Costello and Fabian L. Rouke, Abnormal Psychology (New York : Barnes and Noble, 1960), p.127.

การเปลี่ยนแปลงที่โค่นล้มมาในช่วงต่างๆ ของชีวิต และพ่อแม่ก็ดูเหมือนว่า จะเป็นตัวแบบที่สำคัญที่สุดในการเปลี่ยนแปลงของเด็ก¹

* อลิซาเบท บี เซอร์ลอค (Elizabeth B. Hurlock) ได้สนับสนุนแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ ในเรื่องนี้ โดยย้ำถึงอิทธิพลของการเลี้ยงดูของพ่อแม่ว่า องค์ประกอบทางบ้านที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำ ก็คือ วิธีการฝึกอบรมเด็ก เด็กวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยวิธีการที่เข้มงวด ใช้อำนาจ มักจะกลายเป็นคนที่ยอมแพ้ว เรียบรู้ที่จะเป็นผู้ความมากกว่าผู้นำ ส่วนเด็กวัยรุ่นที่ถูกเลี้ยงดูมาแบบประชาธิปไตย จะพัฒนาแบบแผนของการปรับตัว ซึ่งจะทำให้เขาประสบความสำเร็จในบทบาทของการเป็นผู้นำนอกบ้าน²

ปี ค.ศ. 1977 มาร์ค เจย์ ทาแบคแมน (Marc Jay Tabackman) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of Family Psycho-Social Environment And Its Relationship To Academic Achievement in Gifted Adolescents" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาสังคมในครอบครัวว่า จะมีความสัมพันธ์ต่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของวัยรุ่นอย่างไร และนอกจากนั้นยังศึกษาการประเมินคุณภาพของสภาพครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับเด็กด้วย ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนอายุระหว่าง 12 - 18 ปี จำนวน 127 คน ซึ่งมีระดับเชาวน์ปัญญาเฉลี่ยในภาคภาษาเท่ากับ 134 และภาคที่ไม่ใช่ภาษาเท่ากับ 138 จากการใช้แบบทดสอบเชาวน์ปัญญาของ ลอร์จ และธอร์นไคค (Lorge-Thorndike I Q Scores) และผู้ปกครอง 154 คน จากจำนวน 110 ครอบครัวในรัฐอิลลินอยส์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในครอบครัว (Scale Form R)

¹ Calvin Springer Hall and Gardner Lindzey, Theory of Personality, (New York : John Wiley and Sons, 1970), pp.44-46.

² Elizabeth B. Hurlock, Child Development (New York : McGraw-Hill Book Co., 1967), pp.192-194.

ซึ่งเป็นเครื่องมีมาตรฐานในการประเมินบรรยากาศทางสังคมของครอบครัว จากการ
 รับรู้ของสมาชิกในครอบครัว สำหรับนักเรียนจะมีแบบทดสอบเพื่อวัดสภาพแวดล้อมทาง
 ครอบครัวของนักเรียนในอุคมคติเพิ่มขึ้นอีกชุดหนึ่ง (Scale Form I) ส่วนสัมฤทธิ์ผล
 ทางการศึกษาของนักเรียนจะวัดจากคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับในภาคการศึกษาหนึ่ง ผลการ
 วิจัยพบว่า ครอบครัวที่มีสมาชิกในบ้านเรียนคือนั้น สิ่งแวดล้อมภายในบ้านมักจะมีและ
 รวบรวม มีความสัมพันธ์ที่กระหว่างสมาชิกในบ้าน เด็กมักจะรู้สึกว่า ครอบครัวที่มีความ
 สูงนั้น จะต้องมึลักษณะที่ให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และมีส่วนร่วมในครอบครัว การศึกษา
 สภาพครอบครัวของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำพบว่า ภายในครอบครัวของ
 เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีอิสระ มีความสามัคคี และมีความคิดเห็นที่ลงรอย
 กันมากกว่าครอบครัวของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากผลการวิจัยนี้ ได้ช่วยให้
 การปรับสภาพแวดล้อมทางครอบครัวให้เหมาะสม เพื่อที่จะช่วยพัฒนาสัมฤทธิ์ผลทางการ
 เรียนของนักเรียนวัยรุ่นให้ดียิ่งขึ้น¹

ปี ค.ศ. 1976 ลอเรธา อาร์ ลอเรนทิส (Loretta R. Laurenitis)
 ทำการวิจัยเรื่อง "Parents' Perceptions of their Children, Parents'
 Child-Rearing Practices, and Children's Interpersonal Behavior
 with an Adult" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
 พฤติกรรมของเด็กกับการรับรู้ของบิดามารดา การเอาใจใส่เลี้ยงดูเด็ก และการฝึก
 อบรมเด็ก (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการของการรับรู้ของบิดามารดา
 การเอาใจใส่เลี้ยงดูและการฝึกอบรม (3) ศึกษาความแตกต่างระหว่างทัศนคติของ
 บิดามารดาในการเลี้ยงดูและฝึกอบรมเด็ก ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

¹ Marc Jay Tabackman, "A Study of Family Psycho-Social Environment and Its Relationship to Academic Achievement in Gifted Adolescents," Dissertation Abstracts International, 37 (April, 1977) : 6381-A.

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 150 คน ร่วมกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยมิชิแกน อีกจำนวนหนึ่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยสังเกตพฤติกรรมเด็กในสภาพการณ์ที่อยู่ในห้อง เล่นด้วยการเล่นที่กึ่งไทย และนำผลมาแปลความด้วยวิธีของ Freedman Leary Ossorio และ Coffey หลังจากศึกษาพฤติกรรมเด็กแล้ว ผู้วิจัยจะให้บิดามารดาของเด็กตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ 3 ชุด คือ Children's Behavior Checklist-Form Q เพื่อศึกษาการรับรู้ของบิดามารดาที่มีต่อเด็ก Child-Rearing Concerns and Practices Questionnaire เพื่อศึกษาพฤติกรรมและการเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดาและ Sensitivity to Children Questionnaire ซึ่งเป็นแบบสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับการตอบสนองของบิดามารดาต่อสถานการณ์ที่ขัดแย้งกันกับเด็ก ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาที่มีทัศนคติในทางบวก เด็กของบิดามารดาประเภทนี้จะมีพฤติกรรมในทางบวก บิดามารดาที่มีทัศนคติในทางลบ เด็กของบิดามารดาประเภทนี้ จะมีพฤติกรรมในทางลบด้วย ความแตกต่างทางเพศทำให้เกิดการรับรู้ที่แตกต่างกัน บิดามารดาจะเข้าใจลูกผู้หญิงในทางบวกมากกว่าลูกผู้ชาย บทบาทของครอบครัว แสดงให้เห็นว่า บิดาเห็นความสำคัญของรางวัล การวิจารณ์ ในขณะที่มารดาเน้นการแสดงออกถึงความรัก การยอมรับ และใช้วิธีอธิบาย ในการควบคุมพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและทำลายของบุตรมากกว่าบิดา ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา มีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุตรเป็นอย่างยิ่ง¹

¹Loretta R. Laurenitis, "Parents' Perceptions of their Children, Parents' Child - Rearing Practices, and Children's Interpersonal Behavior with an Adult," Dissertation Abstracts International 37 (June, 1977) :6336 - A.

ในปี ค.ศ.1976 ริชาร์ด เอิร์ล เดวิส (Richard Earl Davis) ทำการวิจัยเรื่อง "Teacher Behavior : Its Effect on Student Attitude Change" มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของครูกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักเรียน โดยศึกษาการประเมินผลของนักเรียนเกี่ยวกับครูผู้สอน ในเรื่องการใช้ความคิดเห็นของผู้สอน วิธีเสริมกำลังใจให้เด็ก การให้ความช่วยเหลือ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนวิชาศาสนาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยซานฟรานซิสโก และนักศึกษาที่นับถือโรมันคาทอลิก จำนวน 15 ห้องเรียน เครื่องมือในการวิจัยมีชุดได้แก่ แบบให้คะแนนที่ครูใช้คือ Hilderbrand-Wilson-Dienst Medium-Length Form ซึ่งใช้ในระหว่าง 2 สัปดาห์สุดท้ายของการเรียน แบบสังเกตที่ครูใช้คือ Reciprocal Category System ของ Ober แบบรายงานด้วยตนเอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับให้นักศึกษาทำในระยะ 2 สัปดาห์สุดท้ายของการเรียน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมของผู้สอน มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยสรุปว่า นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้สอนที่มีต่อนักเรียนแล้ว หลักสูตรการศึกษาแบบที่ให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนและบรรยากาศของห้องเรียนแบบเปิด ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีงามให้กับนักเรียนอีกด้วย¹

¹Richard Earl Davis, "Teacher Behavior : Its Effect on Student Attitude Change," Dissertation Abstracts International 38 (August, 1977) : 653-A.